

ЖАНРОВО-ЕСТЕТИЧНІ КОНСТАНТИ ФОРТЕПІАННОЇ ТВОРЧОСТІ ЛЕСІ ДИЧКО

Композиторська творчість Лесі Василівни Дичко — знакове явище національної музичної культури, що знаходиться в епіцентрі суспільної та науково-теоретичної думки як взірць авторського прагнення «сягнути до первинних архетипів національного світовідчуття» (О. Бенч), переосмислення народнопісенної й сакрально-музичної спадщини згідно з реаліями сьогодення. Їй «...притаманний метаісторичний погляд на сучасність та на історію культури, <...> культурософічність, яка виражається ... через культурну відкритість» (Л. Серганюк), глибинну духовність змісту та стильову оригінальність.

Музика Л. Дичко є яскравим свідченням проявів міжвидового художнього синтезу, кореляції різних мистецьких пернів (інтонаційного й живописного, звукообразного й архітектурного), утіленням принципів синестезії та інтертекстуальності. Презентацією означеного єднання постає фортепіанна царина творчості видатної української авторки, що утворює масштабний корпус взірців педагогічної та художньо-артистичної скерованості та є вагомою складовою концертно-виконавського репертуару сучасних піаністів.

Відзначена багатогранністю образного змісту, жанровості, фортепіанна музика посідає особливе місце в цілісній системі композиторської творчості Лесі Дичко та сприймається як вираження її художньої особистості, своєрідності втілення індивідуального авторського стилю і стилістики. Фортепіанна творчість явлена численними циклами з оригінальними програмними назвами («Українські писанки») та семантичними жанровими позначеннями (музична фреска), що розкривають подвійний смисловий код творів та увиразнюють специфіку інтегративного художнього мислення мисткині, пов'язаного з інтерпретуванням феноменів світового та українського мистецтва.

Прикладом міжвидового міксування у фортепіанній сфері волевиявлення композиторки є «Карпатські фрески», «Закарпатські фрески» — своєрідне інтонаційне узагальнення природних ландшафтів України та утілення національної картини світу, а також фрески «Замки Луари» й «Алькасар... Дзвони Арагона», інспіровані архітектурними взірцями Франції та Іспанії. Означені твори споріднює загальна система аксіологічних орієнтацій, властива авторці, національно ментальні основи її творчості, а також скерованість на осягнення і ствердження загальнолюдських духовних цінностей та універсальї європейської культури.

Суттєву значущість у жанровому контексті фортепіанної творчості Л. Дичко набувають парафрази і транскрипції, створені на матеріалі її власних (передусім хорових) творів. Серед них — «Пори року», «Драматичний триптих», «Три парафрази на теми з хорової опери «Золотослов», призначені як для сольного, так і для ансамблевого виконання, зокрема фортепіанного дуету. Фортепіанні версії хорових опусів видатної української мисткині — яскраві взірці композиторської інтерпретації та авторського художнього перекладу, які відкривають нові змістовні глибини та емоційні грані вихідної звукообразності, посилюють її тембровий потенціал.

Твори для фортепіано Л. Дичко, зокрема її масштабні програмні фрески, є вагомою часткою сучасної інструментальної традиції та презентацією

новітнього фортепіанного мислення. Вони збагачують піаністичний тезаурус сучасного виконавства новими сонорно-кolorистичними ефектами та палітрою різноманітних виконавсько-виражальних прийомів і фактурних форм, що пов'язані з усвідомленням нової інтонаційно-звукової перспективи і простору музичної тканини.

О. В. Стецкович

**ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СТІНГА В КОНТЕКСТІ ЙОГО ГРОМАДСЬКОЇ,
СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ Й АНТИВОЄННОЇ ПОЗИЦІЇ
(НА ПРИКЛАДІ ПІСНІ «RUSSIANS»)**

Справжньою легендою сучасної світової рок- і поп-сцени є Гордон Метью Самнер, відомий під сценічним ім'ям *Sting*. Талановитий музикант, шоумен, композитор, популярний співак і гітарист зі світовим ім'ям, Стінг також є відомим як суспільний, громадський і культурний діяч.

Для Стінга як справжнього митця з широким світоглядом, що акумулює в своєму особистісному і творчому досвіді образи світу, значеннєві події й усі барви життя у його різних проявах, та як багатогранної і універсальної творчої особистості, діяльної натури, яка посідає активну суспільну, громадську і мистецьку позиції, властиві свобода і висока міра відповідальності за свою справу. Музиканта хвилюють загально-філософські і гострі соціально-політичні питання, актуальні гуманітарні і екологічні проблеми сьогодення.

На відміну від багатьох широковідомих артистів, Стінг завжди брав і досі бере активну участь, насамперед, у гуманітарних і соціальних проєктах, масштабних благодійних кампаніях, благодійних концертах, які нерідко сам і ініціював, витрачаючи великі кошти: у відстоюванні прав малозахищених у суспільстві соціальних груп, а також в екологічних програмах.

Вищенаведена громадська, соціальна і суспільна позиції Стінга, широта і вражаючі активність і діапазон його музичної, гуманітарної та екологічної діяльності є підтвердженням масштабу особистості митця, її впливу на свідомість сучасності та джерелом пізнання сили його багатогранної музичної творчості, її ідейно-змістовного потенціалу, внутрішнього наповнення, що стає відбиттям вражень, суджень, комплексу «зовнішніх» чинників, мотивацій тощо. Всі ці форми культурної діяльності Стінга існують паралельно з головним сенсом його життєтворчості — музичним творенням і виконавством. Зважаючи на значущу роль митця у розвитку сфери масової музичної культури і його суспільну і громадську активність, можна вважати його однією з історичних постатей ХХ ст.

Творчість Стінга наповнена душевною складовою. Музиці композитора властиво емоційна стриманість, але його тексти є дуже відкритими і зрозумілими. Пісні Стінга вражають глибиною змісту та душевним вираженням думок як в текстах, так і в музичних полотнах. Стилїстика й музичне мислення митця вирізняється самобутнім підходом до створення та виконання пісень.

Упродовж багаторічної музичної діяльності Стінга його творчість набула суттєвих змін та збагатилася новими смислами і значеннями під впливом нових загальнокультурних процесів. Зміни в мистецтві значною мірою віддзеркалюють зміну свідомості музиканта, його світовідчуття, реакцію на зовнішній світ та внутрішні переживання.